

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ЗА КЛАСТЕРНОЮ МОДЕЛЛЮ

УДК338.24

В. А. Ковальчук,
Аспірант кафедри управління фінансовими послугами
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця

У теперішній час особливістю розвитку кластерів в Україні є орієнтація більшості перспективних кластерів на традиційні галузі промисловості – легку промисловість, будівництво, АПК, металургію, тоді як пріоритетом європейських країн є розвиток насамперед високотехнологічних інноваційних кластерів у галузях машинобудування, біофармацевтики, електроніки.

Побудова кластера пов'язана з необхідністю об'єднати в рамках однієї особливої зони виробничі бізнес-проекти у конкретній технологічній сфері, фундаментальні розробки і сучасні системи проектування нових продуктів та підготовку виробництва цих продуктів, що дозволить у межах єдиної системи управління циклів обміну знаннями і технологіями вибудувати опорні інституціональні структури майбутнього кластера [1].

Формування кластера є складним процесом, тривалість та інші особливості якого визначаються конкретною сферою економічної діяльності, складом майбутніх учасників кластера, рівнем їх активності з налагодження співпраці тощо. Необхідною передумовою цього процесу є наявність кластерних ініціатив з боку членів майбутнього кластера, з боку держави або певних сторонніх організацій [2].

При цьому центральним моментом формування кластера є не просто територіально-географічне зближення, об'єднання виробництв декількох різних галузей, між якими можлива синергія і взаємно-функціональні відносини (за типом постачальник – споживач, розробка суміжних рішень та ін.). Завдання полягає в тому, щоб довести низку принципово нових лабораторних технологій, дія яких заснована на нових фізичних принципах і ефектах до нових систем діяльності і практики.

Відповідно до Програми розвитку експортного потенціалу Харківської області та підвищення конкурентоспроможності продукції на зовнішніх ринках до 2016 року [3] планується реалізація наступних кластерних ініціатив: кластер «Паливно-енергетичний комплекс», кластер «Виробництво і переробка сільськогосподарської продукції та виробництво продуктів харчування», кластер «Високотехнологічне виробництво, наука і освіта», кластер «Інформаційно-комунікаційні технології», кластер «Будівництво та виробництво будівельних матеріалів», кластер «Охорона здоров'я», кластер «Житлово-комунальне господарство», кластер «Транспортно-логістичний», кластер «Легка промисловість», кластер «Культура та туризм».

Метою реалізації Програми є створення умов для розвитку експортного потенціалу Харківської області та підвищення конкурентоспроможності продукції харківських виробників на зовнішніх ринках через забезпечення реалізації в області зовнішньополітичного курсу України та зовнішньоекономічної політики держави в контексті інтеграції в систему світових господарських зв'язків.

На сайті Харків Глобал наведена форма онлайн анкети-заявки щодо участі в одному з кластерів Харківщини [4]. Всім потенційним учасникам пропонується консультаційна допомога у налагоджуванні ділових контактів.

Участь підприємства у складі кластера дає йому чималі конкурентні переваги як у господарській діяльності, так і в інвестиційній діяльності. Прийняття рішення щодо участі суб'єкта господарювання, який є учасником кластера, в реалізації інвестиційного проекту повинно базуватись на оцінці економічної привабливості цього проекту для кожного з учасників.

Суб'єкт господарювання має можливість прийняти участь у реалізації інвестиційного проекту, що стане для нього джерелом збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції, а разом з тим і збільшення прибутку. У разі, якщо суб'єкта господарювання не задовольнить рівень дохідності, що забезпечить інвестиційний проект, він може прийняти рішення не брати участі в його реалізації, а здійснювати фінансово-господарську діяльність у складі кластера чи самостійно.

Підприємства можуть увійти до складу кластера та прийняти рішення щодо участі в реалізації регіонального чи національного інвестиційного проекту або здійснювати фінансово-господарську діяльність у складі кластера.

Ставши учасником регіональної програми підвищення конкурентоспроможності, можна отримати нове бачення перспектив розвитку бізнесу.

Увійшовши до складу робочої групи, кластерасуб'єкт господарювання не тільки краще пізнає своїх конкурентів, але і знайде відповідних партнерів для нетворкінгу.

Суб'єкт господарювання, що прийняв рішення щодо вступу до складу кластера, має можливість не просто знайти нових бізнес-партнерів, підвищити свою конкурентоздатність чи знизити транзакційні витрати, він також може прийняти участь у реалізації великомасштабного стратегічного інвестиційного проекту Української держави по пріоритетним напрямкам економічного та соціального розвитку.

Література

1. Інноваційні підходи до регіонального розвитку в Україні – К.: НІСД, 2011. – 47 с.
2. Організація забезпечення створення фінансових кластерів транскордонного співробітництва: монографія / Наук. ред. та кер. кол. авт.. д.е.н., проф. Н.М. Внукова. – Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2011. – 104 с.
3. Програма розвитку експортного потенціалу Харківської області та підвищення конкурентоспроможності продукції на зовнішніх ринках до 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kharkivglobal.com/ru/service/19-programs-networking>
4. Харків Глобал комунальне підприємство Харківської міської ради «Індустріальний парк «Рогань» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kharkivglobal.com/ru/service/36-programs-networking>